

Hoofdboodschap

In de middelgrote gemeenten spelen alle uitdagingen van Nederland op een ***schaal dicht bij de mensen zelf***. Inwoners hebben recht op wonen, veiligheid, leefbaarheid én de betaalbaarheid van dat alles. Middelgrote gemeenten staan dicht genoeg bij de mensen om te weten wat er speelt, en zijn groot genoeg om echt iets voor hen te kunnen betekenen. Als gemeente en in de regio. Ruim 7 miljoen mensen wonen in een middelgrote gemeente. Voor hen zijn wij de eerste overheid.

Wat is daarvoor nodig?

Een krachtige gemeente moet ***wendbaar*** zijn om te voldoen aan de opgaven, en ***weerbaar*** genoeg om dat vol te houden. Die kracht staat nu ***onder druk*** door de financiële perspectieven over enkele jaren, met gevolgen voor de ***leefbaarheid en voorzieningen*** in de directe omgeving van waar mensen wonen en leven. Onze begroting moet wettelijk meerjarig structureel in evenwicht zijn. Daardoor werkt de teruggang in het Gemeentefonds (eenmalig in 2025 structureel vanaf het ravijn van 2026) door naar alle jaren en moeten we nu al bezuinigen. Daarnaast mag dat geld, grotendeels, niet worden ingezet voor structurele zaken. Rondom leefbaarheid en voorzieningen is dit geen bruikbaar geld door de huidige regels van het Rijk.

Daarom adviseren we:

- In de eerste plaats: net als heel Nederland kijken de middelgrote gemeenten tegen grote structurele bezuinigingen op het gemeentefonds vanaf het ravijnjaar 2026. De Rijksbegroting laat dit gat bestaan. Dit noopt gemeenten tot het bezuinigen op die onderwerpen waar ze nog kunnen beknibbelen. Inwoners zien hun omgeving verschralen. ***Kamerleden en kabinet: wees eerlijk en bespreek welke maatschappelijke effecten de bezuinigingen op het gemeentefonds hebben.***
- Op weg naar het ravijn gingen de gemeenten de afgelopen jaren door een inflatieput: uit onderzoek blijkt dat gemeenten jaar op jaar onvoldoende werden gecompenseerd voor de inflatie.. ***Kamerleden en kabinet: Inventariseer hoe groot de inflatieput is, compenseer dit en maak betere afspraken over de inflatiecorrectie van het gemeentefonds in de toekomst. Er wordt nu een bezuiniging op een inflatieput gestapeld. Nog meer bezuinigingen bij gemeenten komt het vertrouwen in de overheid niet ten goede.***
- Rond de afgelopen Voorjaarsnota is afgesproken dat de gemeenten middelen toegekend krijgen voor de stijging in de Wmo door de vergrijzing. Vooruitlopend hierop heeft het ministerie van Financiën een structureel bedrag van € 75 miljoen per jaar vanaf 2026 gereserveerd op de Aanvullende Post van de rijksbegroting. Doordat het geld op de Aanvullende Post van het Rijk staat, mogen gemeenten het nog niet in hun meerjarenbegroting verwerken. ***Kamerleden en kabinet: Voorkom dat gemeenten nóg meer bezuinigingen moeten inboeken dan nodig is en geef hun Wmo-geld vrij.***
- Goed nieuws in het Hoofdlijnenakkoord: de Specifieke Uitkeringen (SPUK's) worden afgeschaft! Maar: ***hoe gaat het rijk de SPUK's herverdelen naar (middelgrote) gemeenten?*** De eerste stap is gezet, maar er is nog veel onduidelijk over wat er uiteindelijk met (het geld van) de SPUK's gaat gebeuren en hoe dit wordt omgezet naar het gemeentefonds. Juist bij middelgrote gemeenten spelen veel vraagstukken waar nu SPUK's mee gemoeid zijn, omdat wij zowel grootstedelijke problematiek als kleine dorpskernen vertegenwoordigen.

- **Richt het financieel toezicht toekomstgericht in.** Het onderscheid incidenteel-structureel geld is niet meer van deze tijd. Gelukkig is dankzij de M50 een goede stap in de richting van meer wendbaarheid gezet doordat we enige flexibiliteit hierin kregen vanaf dit jaar. Maar nog steeds zouden de toezichthouders (provincies) meer kwalitatief moeten kijken naar gemeentefinanciën waarbij weerbaarheid en wendbaarheid de centrale thema's zijn. Laat Rijk, toezichthouders en gemeenten dit nieuwe kader samen ontwikkelen. Zodat middelgrote gemeenten, vanuit de nabijheid bij hun inwoners, meer beleidsruimte hebben in de besteding van gelden.

Meer informatie:

Contactpersoon: Martijn van Helvert

E-mailadres: laatonsnietindestreek@meinesholla.nl

Telefoonnummer: 06-52555000